

Inatsisartunut ilaasortaq
Tillie Martinussen
Suleqatigiissitsisut

Tasiilami meeqqanut inuusuttunullu suliniutit pillugit § 37 naapertorlugu apeqqummut nr. 2018-093-mut akissut

28-06-2018
Suliap nr. 2018 - 11783
Akt. id. 8087923

Asasara Tillie Martinussen,

Tasiilami meeqqanut inuusuttunullu suliniutinut tunngatillugu apeqqutigisannut qujanaq. Apeqqutigisatit tullinnguuttuni saqqummersinneqarput akissuteqarfigineqarlutillu.

Postboks 260
3900 Nuuk
Oqarasuaat (+299) 34 50 00
Naqitanik nassitsigasuaat +299
34 66 66
E-mail: iniian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

1. Naalakkersuisut Tasiilami meeqqat inuusuttullu atugaat erloqinarluinnartut qaangerniarlugit suliniutit suut aallartinnikuuat?

Meeqqat kinguaasiutitigut atornerlunneqarsimasut katsorsarneqarnissaat pineqartillugit Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup Kommuneqarfik Sermersooq suleqatigisarpaa. Angalaaqatigiittartut meeqqat kinguaasiutitigut atornerlunneqarsimasut katsorsarneqarnissaanut suliassatik aallartinniarlugit qaammat una Tasiilaliassapput. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik psykoterapeut-imik peqataatitaqassaaq.

Tamatuma saniatigut meeqqanut sumiginnagaasimasunut kiisalu kinguaassiutitigut atornerlugaasimasunut kingunerlutsitsisunut ilisimasalittut suliaqartartut pikkorissartinneqassapput – matumani iliuseqarnissamut periarfissat ilanngullugit. Pikkorissarneq uge 24-mi ingerlanneqassaaq.

2. Naalakkersuisut nuna tamakkerlugu meeqqat inuusuttullu sumiginnagaasut, kinguaassiutitigut kanngutsaattuliorfigineqarsimasut, angerlarsimaffimmi persuttaannermik atornerluinermillu eqqorneqarsimasut ikiorniarlugit suliniutit suut aallartinnikuuat?

Kinguaassiutitigut atornerluineq pineqartillugu angalaaqatigiittartut 2015-imili meeqqanik kinguaassiutitigut atornerlunneqarsimasunik katsorsaallutik illoqarfinni assigiinngitsuniissimapput. Angalaaqatigiittartut illoqarfinni makkunaneereersimapput: Qeqertarsuaq, Qaqortoq, Upernavik, Uummannaq, Ilulissat, Maniitsoq. Ukioq manna katsorsaanerit Kullorsuarmi aallartinneqarsimapput Tasiilamilu aallartinneqartussaallutik. Pineqartut saniatigut meeqqanut tunngatillugu sulianik suliaqartartut (ilaqutariinnut sullissivinni ilaqutariinnullu angerlarsimaffinni sulisuunerusut) meeqqat sumiginnagaasimasut kiisalu kinguaassiutitigut atornerlugaasimasut kingunerlutsitsisarneri pillugit sapaatip akunerani immikkut sammisaqartinneqarsimapput, matumani iliuseqarnissamut periarfissat ilanngullugit. Sapaatip akunnerani immikkut sammisaqartitsineq Narsamiit, Nanortalimmiit, Nuummiit, Ilulissaniit, Upernavimmiit, Qeqertarsuarmit kiisalu Sisimiunit peqataaffigineqarluni Qaqortumi ingerlanneqarpoq.

Meeqat tapersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat maannamut illoqarfinni arfineq marlunni pikkorissaassutigineqarsimalerpoq. Sullinniakkat meeqqat pillugit sulianik suliaqartuupput, isumaginninnermut ingerlatsivinni oqartussaasuullutik, ilaqutariinnut sullissivinni sulisuullutik, atuarfinneerlutik, ulluunerani paaqqinnittarfinneerlutik, peqqinnissaqarfimmeerlutik, politiineerlutik il.il. Tamatuma saniatigut nunaqarfiit ilaat peqataatitaqarsimapput. Maannamut pikkorissartut 263-it peqataasimapput.

Junimi, augustusimilu nangingneqartussanik, pikkorissartitsinissaq pilersaarutaavoq. Illoqarfiit arfineq sisamat suli pikkorissartitsivigineqarsimanngillat.

Pikkorissartitsinerni nalunaartussaataaneq, nalunaaruteqarnissamut pisussaaffik sakkortunerusoq, oqartussaasoqarfiit assigiinngitsunik suli allit suleqatigiittarnerat, ernumassutsimut uuttuutit il.il. sammineqartarput.

3. Naalackersuisut Kommuneqarfik Sermersooq sutigut tigussaasumik suleqatigivaat suli meeqqanut tunngasut suliarineqarsimanngitsut ikilisinneqarnissaa pillugu?

Taanna kommunimit akisussaaffigineqarpoq Isumaqaatiginninnermullu Aqutsisoqarfiup Kommuneqarfik Sermersooq ingerlaavartumik suleqatigisarpaa.

4. Naalackersuisut nunami maani kommunit sullissisussanik piginnaaneqarluartunik pissarsinissaannut qanoq ikiorniarpaat aamma meeqqanut inuusuttunullu tunngasunik sulianut kommunini malitseqartitsisarnissaq eqqarsaatigalugu?

Suliassaqaarfimmi pineqartumi naammattunik sulisussaqaarnissaq kommunimit akisussaaffigineqarpoq. Suliassat isumaginneqartarnerisa pisariaqartinneqartumik pitsaassuseqaarnissaat qulakkeerniarlugu Naalackersuisut – Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik aqutigalugu – siunnersuisarneq ilitersuisarnerlu eqqarsaatigalugit kommuninut ikiuuttarsinnaapput.

5. Ukiut qassit ingerlaqqaarnissaat naatsorsuutigineqarpa sullissinerup akuerineqarsinnaasumik sivilisussuseqalernissaata tungaanut?

Suliat suliarineqartarnerinut piffissap atorneqartartup naammaginatunngortinnissaat qaqugu pisinnaanersoq oqaatigineqarsinnaanngilaq, tassunga pissutsit assigiinngitsut apeqqutaasarmata, soorlu kommunimi sulisut amerlassusaat, kommunini suliassat amerlassusaat, kiisalu suliassat ataasiakkaat qanoq pisariutigineri apeqqutaasarmata.

Nalinginnaasumik meeqqat tapersorneqarnissaannut inatsit malillugu suliassat suliarineqartarneri kommunit ingerlatsiviinit annertuumik unammillernartoqartinneqartoq Nakkutilliinermik ingerlatsivik isumaqarpoq.

6. Naalackersuisut suliniutinik sunik aallartitsinikuuppat sullissisunik pikkorissunik amingaateqarnerujussuaq iluarsiviginiarlugu aamma nunami maani arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsunik sullissisisoqalernissaa iluarsiviginiarlugu?

Apeqqut 4-mut akissut innersuussutigineqarpoq.

Taassuma saniatigut ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq isumaginninnermut suliaasaqarfimmi ilinniartitaanerit patajaallisaavigineqarnissaannut aningaasanut inatsimmi aningaasanik illikartitsisoqareernikummat.

- Tassunga ilanngullugu, Naalackersuisut isumaat naapertorlugu piffissaq qanoq sivilisutigisoq ingerlaqqaassava, meeqqanut inuusuttunullu suliat tunngasut piffissap naammaginatup iluani suliarineqartalissappata sualummik suliani meeqqap ineriartornera ulorianartorsiortinneqartillugu - inuttut, timikkut aamma tarnikkut?

Apeqquut 5-mut akissutigineqartoq innersuussutigineqarpoq.

- 7. Naalackersuisut suliniutinik malitseqartitsiniarlutik sunik aallartitsinissartik naatsorsuutigaaat aamma innuttaasut qanoq sivilisutigisumik utaqqeqqaassappat taakku aallartinneqarnissaannut aamma kissaatigineqartutut sunniuteqalernissaannut?**

Isumaginninnermut suliaasaqarfiup pitsanngorsaaffigineqarnissaa Naalackersuisunit anguniagaasoq naalackersuisooqatigiinnissamik isumaqatigiissummi allassimavoq . Tassunga atatillugu erseqqinnerusumik pilersaarusiortoqareerpat Naalackersuisut erseqqinnerusumik ilisimatitsiumaarput.

- 8. Naalackersuisut pilersaarutiginerlugu nunarsuarmi inuiaqatigiinnit ikiorneqarnissartik imaluunniit Naalagaaffeqatigiinnit - arlaatigut - meeqqanut inuusuttunullu navianartorsiortunut suliat eqqarsaatigalugit, aamma meeqqat inuusuttullu kaattut, persuttarneqartartut, isumassorneqanngitsut, sumiginnarneqartartut, angerlarsimaffimmilu atornerlunneqartartut taamatullu kinguaassiutitigut kanngutsaattuliorfigineqarsimasut eqqarsaatigalugit imaluunniit qulaani taaneqartutut atugaqalersinnaasut eqqarsaatigalugit? - Taamaassimappat qanoq ilisilimmik? Tamanna sukumiisumik tunngavilersoqquneqarpoq.**

Naalackersuisoqarfiup børne- og socialministeeriallu akornanni pitsaasumik suleqatigiittoqarpoq, tamatumalu kingunerisaanik suliniutinut immikkut itnunut aningaasaliissutinit 10 mio. kr.-inik aningaasaliisoqarsimavoq. Tamassuma takutippaa Danmarkimi Socialstyrelsenip aamma Kalaallit Nunaanni Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup akornanni pitsaasumik suleqatigiittoqartoq.

Tamatuma saniatigut suliniuteqarfissat assigiinngitsut eqqarsaatigalugit Naalackersuisut suleqatigisanik aalajangersimasunik ingerlaavartumik suleqateqartarput. Matumani sulinummut Kattunnermut tunngatillugu ilaatigut Maryfonden, Danner aamma OAK Foundation Denmark suleqatigineqarput. Qanigisariinni persuttaasernerup akiorniarnernanut tapertaanissaq Kattunnerup siunertarivaa.

- 9. Naalackersuisut sunik pilersaaruteqarpat Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqanut isumaqatigiissutaata malinneqarnissaanut aamma tassaniittut anguniakkat angujumalugit?**

Naalagaaffiit Peqatigiit Meeqqanut Ataatsimiititaliaata nalunaarutaani september 2017-imeersumi inerniliilluni oqaaseqaatini kaammattuutinilu Kalaallit Nunaat siuariartorsimasutut nersualaarneqarpoq tamatumalu saniatigut meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit pissutsit pitsanngorsaavigeqqullugit kaammattorneqarluni.

Naalakkersuisooqatigiinnissamik isumaqatigiisummi meeqqanut atugassarititaasut pisinnaatitaaffiilu annertuumik ukkanneqassasut erseqqissumik allassimavoq. Suliniuteqarfissat amerlasuut aningaasanut inatsit aqqutigalugu aningaasaliiffigineqareerput. Tassungu saniatigut pilersaarutit suliarineqareerput. Naalakkersuisut ilisimatitsissuteqarumaarput.

10. Suut nakkutilliinerit ullumikkut atuuppat qularnaarumallugu naapertuulluatumik sullissinissaq aamma ileqqorissaarnerup tamatuma malinneqarnissaa qularnaarumallugu?

Apeqquut 11-mut akissut innersuussutigineqarpoq.

11. Suut nakkutilliinerit ullumikkut atuuppat qularnaarumallugu sullissinerup sukkaasuumik pitsaasumillu pisarnissaa aamma sullitat inatsisitigut isumannaatumik pineqarnissaat pisinnaatitaaffiilu unioqqutinnagit?

Apeqquutit 10 aamma 11 ataatsimoortillugit akineqassapput.

Isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaanelu pillugit inatsit naapertorlugu isumaginninnermut inatsisit kommuninit malinneqarneri aammalu kommunit isumaginninnermik inatsisini malittarisassanik eqqutitsinersut Naalakkersuisut nakkutigisassaraat. Uani ileqqussat malinneqarnerinik nakkutilliinerit pineqanngillat, taamaallaalli inatsisit malinneqarnerinik aammalu isumaginninnikkut suliasat eqqortumik ingerlanneqarnerinik nakkutilliinerit pineqarlutik.

Naalakkersuisut nakkutilliisussaataaenerat Nakkutilliinerinik ingerlatsivimmit ingerlanneqartarpoq, taanna meeqqat tapersersorneqarnissaannut inatsit malillugu pilersinneqarsimavoq, tamatumalu saniatigut isumaginninnermut suliasaqarfimmi suliasat sinneri aamma nakkutilliivigisarpai.

Nakkutilliinerinik ingerlatsivik Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisooqarfiup ataanni inissisimavoq.

12. Sullissinnermut ikiortit, inunnik isumaginninnermut siunnersortit ikiortaataamatullu sullissisut sullissinnermi pissuserissaarnissamut ilinniartinneqartarpat?

-Taamaassimappat suut malittarisassat pillugit?

Aap, ilinniartinneqartarput, taamaasillutik sulianik sullissisut taakku sulianik suliarinninnermi inatsisit ingerlatsinnermut tunngasut iluanni taaguutit malittarisassallu tunngaviummik ilisimasaqarfigilertarpat. Aamma inatsisinik aallaavigineqartunut nassuiaariaatsinilu tunngaviit pillugit ilinniartinneqartarput kiisalu suliasanik isumaginnittarnermut inatsit pillugu nipangiussimasussaataaenermut aammalu paasissutissanik inuit namminneq pigisaanik ingerlatseqqittannginnermut tunngasunik ilinniartinneqartarlutik.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Anthon Frederiksen

Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoq